

Vragen ter voorbereiding op de werksessie FARO En reactie hierop vanuit het VOIA bestuur

Deze vragen zijn voortgekomen uit de gesprekken die tot nu toe over het Advies van de Raad voor Cultuur en over Faro zijn gevoerd in en met het veld.

T.a.v. de ambitie: De samenleving meer betrekken bij de Malta-archeologie

1a. Publieksbereik en participatie in Malta-archeologie als verplichting voor certificaathouder (*uitvoerder archeologisch onderzoek/schrijver PVE*)

De Raad voor Cultuur geeft in haar advies een concreet voorstel voor publieksbereik en participatie. Ze stelt voor om publieksbereik en participatie toe te voegen aan de verplichtingen van een certificaathouder zodat het een standaard onderdeel wordt van het Programma van Eisen.

Hoe kijkt u naar dit voorstel?

Wat zijn volgens u de sterke en minder sterke kanten van dit voorstel.

Is dit voorstel werkbaar voor uw achterban? Zo niet, aan welke voorwaarden moet worden voldaan om het wel werkbaar te maken?

Wordt met dit voorstel een groter publieksbereik en een actievere participatie van inwoners bereikt?

Vanuit het perspectief van de VOIA is dit geen sterk voorstel. Indien dit belegd wordt bij de uitvoerende certificaat houder (CH), dan is de handhaving op de daadwerkelijke uitvoer namelijk niet geborgd. Publiek P&E moet geen onderdeel uitmaken van de prijsstelling vanuit de CH naar de initiatiefnemer. P&E moet dan simpel een vergunningsvoorwaarde worden.

Dit is vanuit VOIA een belangrijk punt, aangezien handhaving momenteel ontbreekt en enkel de prijsstelling het onderscheidend vermogen is van de opdrachtgevers vanuit het ruimtelijk domein.

1b. Selectief kiezen voor publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie

Een aantal van u heeft aangegeven te zoeken naar een vorm die meer flexibiliteit biedt om bijvoorbeeld aan te sluiten bij de mogelijkheden ter plekke en lokale interesses. Men wil zelf een afweging kunnen maken om niet, een beetje of sterk in te zetten op publieksbereik of participatie. Niet gericht op kwantiteit, maar op kwaliteit.

Wat is uw mening over dit scenario?

Hoe zou dit scenario er in de praktijk uit kunnen zien?

Wat zijn de sterke, minder sterke en eventueel zwakke kanten van dit scenario?

Wat zijn de effecten van dit voorstel op publieksbereik en participatie?

Volgens VOIA moet men meer vertrouwen hebben in het benoemen van kansen om vondsten en verhalen te delen tussen opdrachtgever, diens archeologisch uitvoerder en de bevoegde overheid. Dit betekent dat P&E kan tijdens de veldfase (traditioneel) maar een grote plus zou zijn wanneer dit op basis van digitale middelen met een groter bereik ook na de veldfase plaats zou vinden tijdens de uitwerkingsfase. Daar komen allerlei wetenschappelijke onderzoeken aan bod. Dit missen we nu in deze discussie.

1c. Rolverdeling

Een aantal van u heeft aangegeven dat publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie eigenlijk om een andere rolverdeling vraagt tussen de verschillende betrokkenen.

Bent u het hiermee eens? Zo ja wat zou er moeten veranderen?

Is er een rol weggelegd voor partijen die nu (formeel) nog niet betrokken zijn bij de Malta-archeologie (maar bijvoorbeeld wel bij publieksbereik of participatie)? Zo ja, welke en waarom?

Zolang de kern van wetgeving het verstoordersprincipe is waarbij alle kosten voor rekening van de verstoorder komt is er geen plek voor andere partijen. Pas wanneer deze kern van de Erfgoedwet gewijzigd wordt kan deze discussie in den brede gevoerd worden. Laat ons niet vergeten dat archeologie daarnaast ook een wettelijke taak is en wellicht maakt dat de overheden, niet in het minst de Rijksoverheid, te goedkoop onder de Erfgoedwet met archeologie zijn weggekomen.

1d. Financiering van publieksbereik en participatie

Publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie kost geld.

Wie zou deze kosten moeten dragen? En waarom?

Dit zou deels de verstoorder moeten zijn om duiding te geven aan diens ingreep in de ruimtelijke omgeving. Tegelijkertijd zouden we ingezet willen zien worden dat er keuzes gemaakt worden. Dat betekent niet alles opgraven maar een beredeneerde keuze maken wat wel gedaan wordt en het budget dat daarmee vrijvalt ombuigen naar publiekseducatie. Laat ons echter ook niet vergeten dat publieksparticipatie nu geen onderdeel is van de Erfgoedwet 2016. Voeg in die zin Faro (nog geen wetgeving) niet door elkaar met Erfgoedwet 2016. Voor VOIA zetten we daarbij graag in op bredere educatie en participatie dan van project naar project, van put tot put. Dat missen we nu in de huidige discussie. Ter inspiratie:

[Het kindergraf van Assenrade: Klokbeker - 3D model by Tijdlab \(@tijdlab\) \[fcbbbc2\] \(sketchfab.com\)](#)